

REFEREEREN VAN BUITENLANDSCHE GENEESKUNDIGE
TIJDSCHRIFTEN.

Mij werd verzocht voor een Duitsch ontleedkundig literatuuroverzicht buitenlandsche geneeskundige tijdschriften door te zien en de voor de ontleedkundigen belangrijke artikelen kort te refereeren. Daar mij slechts weinig dergelijke tijdschriften ter beschikking staan, richt ik hierbij het verzoek tot de collegae, die buitenlandsche (natuurlijk geen Duitsche) geneeskundige tijdschriften lezen en bereid zijn de ontleedkundige artikelen, welke daarin voorkomen, te refereeren, zich met mij in verbinding te stellen onder opgave van de tijdschriften, die zij willen doorzien. Na ruggespraak met den redacteur van het literatuuroverzicht, zal ik hun dan nader berichten. Medewerking ten behoeve van onze Duitsche collegae, die abonnementen op buitenlandsche tijdschriften bijna niet meer kunnen bekostigen, zal zeer op prijs gesteld worden.

Amsterdam, September 1922.

M. W. WOERDEMAN.

Adm. de Ruijterweg 196.

HOMOSEXUALITEIT.

ADOLPH F. MEIJER heeft in het *Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde* van 9 September tegen mijn artikel aangevoerd; dat ik de meeningen van VON KRAFFT-EBING en FREUD onjuist zou hebben weergegeven. VON KRAFFT-EBING schrijft echter in zijn laatste publicatie over dit onderwerp in het *Jahrbuch für Sexuelle Zwischenstufen*, Band III: „Das die konträre Sexualempfindung an und für sich nicht als psychische Entartung oder gar Krankheit betrachtet werden darf, geht u. a. daraus hervor, dasz sie sogar mit geistiger Superiorität vereinbar ist. Beweis dafür Männer bei allen Nationen, deren konträre Sexualität festgestellt und die gleichwohl als Schriftsteller, Dichter, Künstler, Feldherrn, Staatsmänner der Stolz ihres Volks sind”. Ook BLEULER is van die meening. Dat ook FREUD steeds meer in hoofdzaak aan den constitutioneelen factor waarde gaat hechten, blijkt uit zijn artikel in het *Internation. Zeitschrift für Psychoanalyse*, 1920, waarin hij o. a. schrijft, dat het even moeilijk is van een homoseksueel een heteroseksueel te maken als het omgekeerde het geval zou zijn en dat de psychoanalyse, zooals alle psychoanalytici zullen moeten toegeven, slechts weinig genezend resultaat heeft bereikt. Ook ik zie in de pogingen de zuivere homoseksuelen te genezen niet veel heil. Onder het materiaal, dat ik onderzocht, waren zeer velen, die, onder behandeling geweest, schijnbaar genezen ontslagen waren, maar bij wie dit in werkelijkheid niet het geval was geweest, hetgeen zij echter hun arts niet hadden medegedeeld. Ook waren velen daaronder, die den terugslag eerst na eenigen tijd hadden gekregen en dan, vooral wanneer zij in het huwelijk waren getreden, in zeer moeilijke levensomstandigheden gekomen waren.

Mijn artikel had niet de bedoeling een samenvattend overzicht en bespreking van al de meeningen en theorieën, die over de homosexualiteit bestaan, te zijn. Dit zou een boekdeel vullen. De redactie heeft echter gemeend mijn bespreking onder dat hoofd te moeten plaatsen. Ik heb in dit artikel willen uiteenzetten, welke bewijzen voor den aangeboren aanleg der homosexualiteit bestaan, hoe deze ook nog door andere physische en psychische afwijkingen is gekenmerkt en hoe de biologische onderzoekingen ons een inzicht in het ontstaan daarvan hebben mogelijk gemaakt. Het is onjuist, dat slechts MAGNUS HIRSCHFELD deze meening is toegedaan, maar naast andere door mij genoemde schrijvers tevens biologen als STEINACH, R. GOLDSCHMIDT, enz.. Ook FREUD blijkt in bovenvermeld artikel aan de proeven en endocrine theorie van STEINACH te hechten. MEIJER heeft mijn artikel niet goed gelezen, wanneer hij schrijft, dat ik slechts aan de kiemklier de veroorzaking toeschrijf. Ik heb uitdrukkelijk gezegd, dat het geheele endocrine complex in aanmerking komt en dat een volkomen inzicht nog lang niet verkregen is.

Onder de homoseksuelen schuilt zeer zeker een percentage, dat men eigenlijk tot de bisexueelen rekenen moet. Maar het komt mij onlogisch voor, ook bij deze niet een constitutioneële veroorzaking aan te nemen. Naar mijn meening wordt dit

ook wel daardoor bevestigd, dat genezing van deze groep eveneens vaak onmogelijk blijkt te zijn. Dat echter onder hen genezing te bereiken is, wanneer de constellatie gunstig is, en de heterosexueele component groot is, heb ik in mijn artikel wel degelijk vermeld.

Berlijn, September 1922.

H. C. ROGGE.

HET VOORWOORD VAN VAN DIEREN'S: „HISTORISCH-IDEALISME OF HISTORISCH-MATERIALISME? OPBOUWEN OF ONDERMIJNEN?“

In het „voorwoord“ van dit dikke werk zegt VAN DIEREN o.a., dat het onderwerp „Arts-staatsambtenaar“ een bij uitstek politiek onderwerp was. Dit is een quaestie van waardeering. Den propagandist VAN DIEREN staat het vrij in *zijn* boek te negeeren, dat deze meening zeer krachtig is weersproken. Wat hem echter *niet* vrijstaat — als hij tenminste nog prijs stelt op belangstelling in zijn werk —, is het neerschrijven van woorden als: „het 5de lid, de *socialist* dr. BRENKMAN,” (ik curs. B). Nu is het allerminst een schande om socialist te zijn en VAN DIEREN zal misschien zeggen, dat hij toch niet schreef „S.D.A.P.er“ en dat, naar zijn meening, ieder die voorstander is van het staatsambtenaarschap van den arts een socialist *is*; toch meen ik hier te moeten opmerken, dat de geïncrimineerde woorden het onderwerp, waar het om gaat, op onbehoorlijke wijze „*ondermijnen*“. Men had van dezen schrijver, die wil „*opbouwen*“, mogen verwachten, dat hij zich niet te buiten was gegaan aan deze, in geen enkel opzicht opbouwende, bewering.

Ik achtte het noodig in dit *Tijdschrift* op deze zaak even de aandacht te vestigen, omdat ik het in het belang acht van het denkbeeld „arts-staatsambtenaar“, dat, naar mijn meening, niets van zijn actualiteit heeft verloren. De woorden van den schrijver zijn er slechts op uit om te doen gelooven, dat dit denkbeeld slechts wordt voorgestaan door socialisten. Niets is minder waar, zooals mij steeds meer, tot mijn groote vreugde, blijkt. In de Maatschappij-commissie heb ik verklaard, dat politiek niets met mijn artikel te maken had, en de commissie, aan wier vergaderingen ik steeds met genoegen terugdenk, aanvaardde dit gaarne; toen ik het artikel schreef, was ik geen socialist, thans ben ik het evenmin. Misschien zal VAN DIEREN zeggen, dat ik het dan onbewust ben; dit staat hem vrij; maar wat hij in het voorwoord van zijn boek deed, is strijdig met de goede trouw.

Amsterdam, 18 September 1922.

C. J. BRENKMAN.

HET GEBRUIK VAN VREEMDE WOORDEN.

Hoelang is die ongelukkige collega P. H. LAMBERTS (zie *Ned. Tijdschr. voor Gen.*, tweede helft, bldz. IX, 4de advertentie van onderen af) nu al ziek? Al sinds jaren lees ik, dat hij aldoor maar consulteert.

Volgens het nieuwe tarief R. V. B. schijnt het ook te verwachten, dat collega's, wier hulp door een behandelend geneesheer wordt ingeroepen, vaak door ziekte verhinderd zullen zijn; zij moeten tenminste zelf ook consulteren (zie Tarief huisartsen, volgn. 5).

In ernst: wie fraaie uitheemsche woorden wil gebruiken, toone althans de beteekenis dier woorden te verstaan. Anders doet hij veiliger zijn moedertaal te gebruiken; ofschoon ook de bekendheid met de eigen taal bij vele „intellectueelen“ (o.a. geneeskundigen) dikwijls onvoldoende blijkt.

Wien de schoen past, trekke hem aan:

consulteeren = raadplegen.

consuleeren = raad geven.

Ook nog de volgende, veel gemaakte fout: De ziekte verliep „lethaal“. Men heeft blijkbaar wel eens van den stroom der vergetelheid „Lethe“ gehoord, en past dit nu dichterlijk toe op het ziekteverloop. Voor degenen, die deze fout geregeld maken, diene de mededeeling, dat „letum“ beteekent „de dood“, en „letaal“, „doodelijk“.

Doesburg, 17 September 1922.

J. D'AILLY.